

Література

1. Звягин В. Н. Методика краниоскопической диагностики пола человека / Н.В. Звягин // Суд.-мед. экспертиза. – 1983. – № 3. – С. 15-17.
2. Бонч-Осмоловский Г.А. Палеолит Крыма. Кисть ископаемого человека из грота Кник-коба / Г.А. Бонч-Осмоловский. – М., 1941. – 250 с.
3. Бунак В.В. Антропометрия / В.В. Бунак. – М.: Учпедгиз, 1941. – 368 с.
4. Урбах В.Ю. Статистический анализ в биологических и медицинских исследованиях / В.Ю. Урбах. – М.: Медицина, 1975. – 295 с.

ДИФФЕРЕНЦИАЦИЯ КОСТЕЙ КИСТИ В ДЕФИНИТИВНОМ ПЕРИОДЕ ОНТОГЕНЕЗА

С.М. Федорчук

Резюме. В статье приводятся результаты рентгенограмметрического анализа пястных костей у юношей 17-21 года с целью дифференциации их возрастной и соматотипической принадлежности.

Ключевые слова: соматотип, возраст, пястные кости.

A DIFFERENTIATION OF THE HAND BONES DURING THE DEFINITIVE PERIOD OF ONTOGENESIS

S.M. Fedorchuk

Abstract. The paper presents the results of a roentgen metric analysis of the metacarpus bones in male youths aged 17-21 years for the purpose of differentiating their age-related and somatotypical identity.

Key words: somatotype, age, metacarpal bones.

National Medical University (Ivano-Frankivsk)

Рецензент – проф. В.Т. Бачинський

Buk. Med. Herald. – 2013. – Vol. 17, № 3 (67), part 1. – P. 171-173

Надійшла до редакції 27.05.2013 року

© С.М. Федорчук, 2013

УДК 614.23:61.340.6:314.48 (477.87)

¹В.Л. Фенцик, ¹В.М. Шимон, ²Я.В. Товтин, ³Ю.Р. Фенцик

АНАЛІЗ УЧАСТІ ЛІКАРІВ У ПРОВЕДЕННІ СУДОВО-МЕДИЧНИХ ЕКСПЕРТИЗ ЗАКАРПАТСЬКОГО ОБЛАСНОГО БЮРО СУДОВО-МЕДИЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ УПРОДОВЖ 2010-2012 РОКІВ

¹Ужгородський національний університет²Закарпатське обласне бюро судово-медичної експертизи, м. Ужгород³Закарпатський територіальний центр екстреної медичної допомоги, м. Ужгород

Резюме. У статті проведено аналіз кількості випадків залучення лікарів до проведення судово-медичних експертиз Закарпатського обласного бюро судово-медичної експертизи у 2010-2012 роках. Проаналізовано розподіл кількості консультацій, наданих лікарями при проведенні судово-медичних обстежень живих осіб, а також структуру участі лікарів у проведенні

комісійних судово-медичних експертиз. Встановлено високе значення питомої ваги експертиз, проведених за участю лікарів у Закарпатському обласному бюро судово-медичної експертизи за останні три роки.

Ключові слова: експерт, спеціаліст-консультант, комісійна судово-медична експертиза.

Вступ. Залучення лікарів до проведення судово-медичних експертиз регламентовано низкою законодавчих актів, а саме: Кримінальним процесуальним кодексом України, Наказом МОЗ України №6 «Про розвиток та вдосконалення судово-медичної служби України», Законом України «Про судову експертизу», іншими нормативними документами. Зокрема, у Наказі МОЗ України №6 зазначено: «При виконанні експертиз, в яких виникла необхідність вирішення спеціальних питань, що не входять до компетенції судово-медичного експерта, і потрібна консуль-

тація фахівця у відповідній галузі медицини або в разі потреби у проведенні огляду особи, яка піддається судово-медичній експертизі в лікарня-фахівця, що працює в іншому закладі охорони здоров'я, судово-медичний експерт за погодженням з особою, яка призначила експертизу, має право залучати цього фахівця для проведення всіх необхідних досліджень, для вирішення питань, поставлених перед експертизою» [3].

Таким чином, до проведення судово-медичних експертиз залучаються лікарі різних спеціальностей, яких слід розділити на дві кате-

горії: лікарі, які беруть участь у проведенні комісійних судово-медичних експертиз – експерти (експерти-спеціалісти [4]); інша категорія – це лікарі певних спеціальностей, які надають консультативну допомогу судово-медичним експертам бюро (спеціалісти-консультанти).

Мета дослідження. Провести аналіз кількості випадків залучення лікарів до проведення судово-медичних експертиз Закарпатського обласного бюро судово-медичної експертизи у 2010-2012 роках.

Матеріал і методи. На базі курсу судової медицини Ужгородського національного університету проаналізовано 3397 «Актів судово-медичного обстеження» та «Висновків експерта», проведених в Ужгородському міжрайонному відділенні судово-медичної експертизи за останні три роки, а також 422 комісійні судово-медичні експертизи, виконані у Закарпатському обласному бюро судово-медичної експертизи упродовж 2010-2012 років. Отримані дані оброблені варіаційно-статистичним методом.

Результати дослідження та їх обговорення. При аналізі судово-медичних експертиз, виконаних в Ужгородському міжрайонному відділенні судово-медичної експертизи за останні три роки, встановлено, що упродовж цього терміну проведено 3397 судово-медичних обстежень потерпілих, обвинувачених та інших осіб. При цьому у 2010 році проведено 1165 обстежень, у 2011 році – 1114, у 2012 році – 1118 (таблиця).

Судово-медичними експертами відділення на консультаційні обстеження до спеціалістів-консультантів було направлено 1365 осіб. Таким чином, середнє значення відсоткового відношення кількості обстежень за участю лікарів-консультантів до загальної кількості обстежень за три роки становило 40,1 % (у 2010 році – 36,9 %, у 2011 році – 42,9 %, у 2012 році – 40,7 %). Якщо аналізувати кількість наданих консультацій у структурі обстежень потерпілих, обвинувачених та інших осіб, то їх частка в загальній кількості проведених експертиз виявилась більшою. Так, відсоток наданих консультацій у 2010 році до загальної кількості обстежень за цей рік становила 53,7 %, у 2011 році – 60,1 %, у 2012 році – 57,3 % (у середньому за три роки – 56,9 %). Це пояснюється тим, що при проведенні частини обстежень потерпілі були направлені на консультації до більш ніж одного спеціаліста (двох і більше). При аналізі консультацій лікарів залежно від спеціальності встановлено, що найбільшу кількість консультацій надано лікарями-нейрохірургами, дещо меншу – лікарями-рентгенологами та лікарями-травматологами. Другу групу за кількістю наданих консультацій складають отоларингологи, хірурги та офтальмологи; третю – невропатологи, акушери-гінекологи та кардіологи.

Слід відмітити, що велика кількість висновків сформульована на основі даних медичної до-

Таблиця

Розподіл кількості обстежень живих осіб з направленням на консультації до лікарів в Ужгородському міжрайонному відділенні упродовж 2010-2012 років

Роки	Кількість обстежень живих осіб	Кількість обстежень із направленням на консультації до лікарів
2010	1165	431
2011	1114	479
2012	1118	455

Кількість

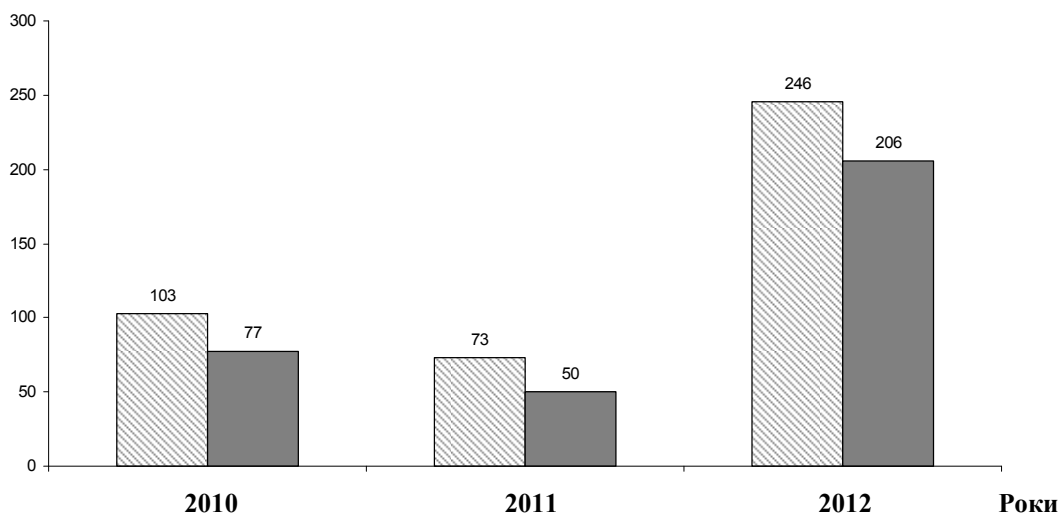

Рис. Розподіл кількості комісійних експертиз за участю лікарів по роках

кументації (медичних карток стаціонарного хворого, амбулаторних карток, консультацій, досліджень тощо). Оскільки в подібних випадках, як правило, наявні ґрунтовні і достовірні медичні дані, то направлення на консультації до спеціалістів-консультантів проводилися переважно в особливо складних чи сумнівних випадках або повторно для визначення динаміки змін клінічного перебігу захворювання чи травми.

Залучення лікарів до проведення комісійних судово-медичних експертиз звичайно залежить від категорії (профілю) експертизи. Особливо це стосується проведення комісійних експертиз у випадках розслідування кримінальних справ щодо медичних працівників за порушення ними професійних обов'язків [2], коли участь лікарів є необхідною умовою вирішення всіх питань та якісного виконання цих досліджень. Зрозуміло, що до участі в комісійних судово-медичних експертизах, як найбільш складних видів експертиз, долучаються найбільш кваліфіковані та досвідчені лікарі відповідних спеціальностей [1]. За останні три роки в Закарпатському обласному бюро судово-медичної експертизи проведено 422 комісійні судово-медичні експертизи. При аналізі їх структури встановлено, що з цього числа кількість експертиз за участю лікарів склала 333 (78,9 %). При цьому (рис.) у 2010 році із 103 проведених експертиз – 77 складені комісіями фахівців, членами яких були лікарі (що становить 74,8 %).

У 2011 році із 73 комісійних експертиз у 68,5 % з них (50 експертизах) брали участь лікарі відповідних спеціальностей. У 2012 році проведено 246 комісійних експертиз, з цього числа за участю лікарів складено 206 висновків, що становить 83,7 %. Значна кількість комісійних експертиз, проведених у 2012 році, та відповідний високий відсоток участі лікарів у їх проведенні пояснюється великою кількістю (174) експертиз.

Загальна кількість випадків участі лікарів у проведенні комісійних експертиз упродовж 2010-2012 років становила 733. Таке високе значення зумовлено значним відсотком експертиз (65,5 %), членами комісій яких одночасно були два і більше лікарі. При аналізі комісійних судово-медичних експертиз за три роки виявлено, що найчастіше (387 разів) до їх проведення залучалися лікарі-травматологи, що становить 52,8 % від загальної кількості випадків участі лікарів у проведенні експертиз. Друге місце посідає голова МСЕК, який брав участь у проведенні 174 вищезазначених комісійних експертиз (23,7 %). Насту-

пні за кількістю – лікарі-нейрохірурги, які брали участь у проведенні комісійних експертиз 49 разів (6,7 %), дещо меншу кількість разів (27) членами експертних комісій були лікарі-рентгенологи (3,7 %). Кількість випадків участі лікарів-хірургів, невропатологів, отоларингологів та кардіологів у проведенні комісійних експертиз коливається в межах 10-18 і складає в сукупності за три роки 8,2 %. У невеликій кількості випадків членами експертних комісій були лікарі-ендокринологи, акушери-гінекологи, пульмонологи, інфекціоністи, реаніматологи, патологоанатоми, офтальмологи, гастроентерологи та педіатри – до 10 разів з кожної спеціальності упродовж 2010-2012 років.

Висновки

1. Внесок лікарів у проведення судово-медичних експертиз Закарпатського обласного бюро судово-медичної експертизи є вагомим.

2. Відсоткове відношення судово-медичних обстежень живих осіб із залученням спеціалістів-консультантів у структурі загальної кількості обстежень, проведених в Ужгородському міжрайонному відділенні на протязі останніх трьох років, є практично незмінним і становить 36,9-43,9 %.

3. Питома вага кількості комісійних експертиз за участю лікарів, проведених у Закарпатському обласному бюро судово-медичної експертизи упродовж 2010-2012 років, становила 68,5-83,7 %; величина цього показника залежить від профілю експертиз, які призначаються судово-слідчими органами.

Перспективи подальших досліджень. Враховуючи отримані результати, перспективним є вивчення структури залучень лікарів різних спеціальностей до певних слідчих дій.

Література

1. Анализ неблагоприятных исходов оказания стоматологической помощи по материалам комиссионных судебно-медицинских экспертиз БСМЭ Департамента здравоохранения Москвы / Ю.И. Пиголкин, Т.В. Мурзова, В.В. Жаров [и др.] // Суд.-мед. экспертиза. – 2012. – № 2. – С. 25-27.
2. Завальнюк А.Х. Професійні правопорушення медичних працівників: аналіз ситуації, зміст поняття, пропозиції / А.Х. Завальнюк, І.Ю. Юхимець, О.Ф. Кравець // Укр. суд.-мед. вісник – К., 2009. – № 24 (2). – С. 30-34.
3. Наказ МОЗ України № 6 від 17.01.1995 р. «Про розвиток та вдосконалення судово-медичної служби України».
4. Хохлов В.В. Судебная медицина: Руководство. Изд-е 2-е перераб. и доп./ В.В. Хохлов. – Смоленск, 2003. – С. 22-24.

АНАЛІЗ УЧАСТІЯ ВРАЧЕЙ В ПРОВЕДЕНИИ СУДЕБНО-МЕДИЦИНСКИХ ЭКСПЕРТИЗ ЗАКАРПАТСКОГО ОБЛАСНОГО БЮРО СУДЕБНО-МЕДИЦИНСКОЙ ЭКСПЕРТИЗЫ

¹В.Л. Фенцик, ¹В.М. Шимон, ²Я.В. Товтин, ³Ю.Р. Фенцик

Резюме. В статье проведен анализ количества случаев привлечения врачей к проведению судебно-медицинских экспертиз Закарпатского областного бюро судебно-медицинской экспертизы в 2010-2012 годах. Проанализировано распределение количества консультаций врачей при проведении судебно-медицинских обследова-

ний живих лиц, а также структуру привлечений врачей к проведению комиссионных судебно-медицинских экспертиз. Установлено высокое значение удельного веса участия врачей в проведении судебно-медицинских экспертиз Закарпатского областного бюро судебно-медицинской экспертизы на протяжении последних 3 лет.

Ключевые слова: эксперт, специалист-эксперт, комиссия судебно-медицинская экспертиза.

AN ANALYSIS OF DOCTORS' PARTICIPATION IN PERFORMING FORENSIC MEDICAL EXAMINATIONS OF THE TRANSCARPATHIAN REGIONAL BUREAU OF FORENSIC MEDICAL EXAMINATIONS DURING A PERIOD FROM 2010 THROUGH 2012

¹V.L. Fentsyk, ¹V.M. Shymon, ²Ya.V. Tovtyn, ³Yu.R. Fentsyk

Abstract. This paper provides an analysis of the number of cases, involving doctors to conduct forensic examinations of the Transcarpathian Regional Bureau of Forensic Medicine in 2010-2012. A distribution of the number of consultations provided by physicians during forensic examinations of living persons, as well as the structure of enlisting doctors for commission forensic medical examinations has been analyzed. A high value of the share of examinations with the doctors in performing forensic examinations in the Transcarpathian Regional Bureau of Forensic Medicine over the last 3 years has been established.

Key words: expert, expert consultant, commission forensic-medical examination.

¹National University (Uzhgorod)

²Transcarpathian Regional Bureau of Forensic Medical Examination (Uzhgorod)

³Transcarpathian Territorial Center of Emergency Medical Care (Uzhgorod)

Рецензент – проф. В.Т. Бачинський

Buk. Med. Herald. – 2013. – Vol. 17, № 3 (67), part 1. – P. 173-176

Надійшла до редакції 08.06.2013 року

© В.Л. Фенцик, В.М. Шимон, Я.В. Товтин, Ю.Р. Фенцик, 2013

УДК 378.1:37.022:340.6

В.В. Франчук, Я.Я. Боднар, С.В. Трач-Росоловська, А.З. Миколенко

УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ У ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «СУДОВА МЕДИЦИНА, МЕДИЧНЕ ЗАКОНОДАВСТВО»

ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського»

Резюме. У статті висвітлено сучасні технології навчання, які впроваджені у викладання судової медицини в Тернопільському державному медичному університеті.

Ключові слова: викладання судової медицини, інноваційні технології.

Вступ. Втілення вимог Болонської декларації з метою подальшої інтеграції у світовий освітній простір є нагальною потребою реформування вищої медичної освіти [5]. Це зумовлює впровадження кардинальних змін у методологію навчання шляхом пошуку нових і удосконалення існуючих методик викладання та застосування новітніх інформаційно-комунікативних технологій [1]. Серед таких інновацій у вищій медичній школі є навчання за кредитно-модульною системою [3].

Теоретичні знання та відповідні практичні навички з дисципліни «Судова медицина, медичне законодавство» мають важливе значення, оскільки необхідні майбутньому лікарю, у т.ч. як спеціалісту або експерту, який може бути залучений судово-слідчими органами до певних процесуальних дій, передбачених новим Кримінальним процесуальним кодексом України, що набув чинності 20 листопада 2012 року. Водночас мето-

логічна основа формування професійної компетентності лікаря в галузі судової медицини, судово-медичної експертизи та медичного законодавства має потребу у вдосконаленні та корекції [4].

Мета дослідження. Оприлюднити особливості нових технологій засвоєння студентами практичних навичок і теоретичного матеріалу з дисципліни «Судова медицина, медичне законодавство» за кредитно-модульною системою, запроваджених у ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України».

Результати дослідження та їх обговорення. Кредитно-модульна система організації навчального процесу на кафедрі патологічної анатомії з секційним курсом та судовою медициною ТДМУ започаткована з 2007 року – на медичному факультеті і з 2010 – на стоматологічному. З цього часу використовуються сучасні, широко апробовані в багатьох європейських університетах, тех-

© В.В. Франчук, Я.Я. Боднар, С.В. Трач-Росоловська, А.З. Миколенко, 2013